

Tíðindi úr Føroyum tann 25. okt. 2015

Tíðindi til føroyingar uttanlanda stuðla av tí føroysku sjómanskirkjuni.

Regn og vindur alla vikuna

Fleiri lágtrýst fara komandi vikuna framvið í ein útnyrðing úr Føroyum. Tilhoyrandi brúgvaløgini fara framvið Føroyum av vestri og hava regn og vind við sær.

Í dag verður andøvs gul upp í ein strúk av suðri, 8 til 13 m/s, í støðum upp í hvassan vind, 15 m/s. Skýggjað og regn. Hitin millum 6 og 10 stig.

Í morgin verður stívt andøvs gul upp í hvassan vind av útsynningi og vestri, 10 til 15 m/s, í støðum upp í skrið, 18 m/s. Tað klárar í vestanfyri, tó verður ælaveður. Út á náttina verður skýggjað og regn av vestri. Hitin verður millum 7 og 10 stig.

Fríggjadagin verður strúkur í vindi upp í skrið av vestri, 13 til 18 m/s, sum út á dagin makar niður í gul til stívt andøvs gul, 5 til 10 m/s, av vestri og seinni útsynningi. Samdrigið og ælaveður og um náttina aftur skýggjað og regn av vestri. Hitin millum 5 og 10 stig.

Leygardagin øtlar hann vindin í andøvs gul upp í ein strúk av suðri og útsynningi, 8 til 13 m/s. Skýggjað og regn. Hitin millum 6 og 10 stig.

Sunnudagin makar hann vindin í gul til stívt andøvs gul av útsynningi, 5 til 10 m/s. Út á dagin snarar hann í ein vestan og øtlar í andøvs gul upp í ein strúk, 8 til 13 m/s, í støðum upp í hvassan vind, 15 m/s. Skýggjað og regn, men vestan fyri klárar í, tó okkurt æl. Hitin millum 5 og 10 stig.
in.fo

Havborg tikin fyri ólógliga veiðu

Sjóverjan í Noregi hevur tikið føroyska rækjuskipið Havborg fyri ólógliga veiðu í landnyrðing úr Spitsbergen, skrivar Svalbardposten.

- Í løtuni er ógreitt, hvussu nógv er fiskað í stongdum sjóøki, ella hvør møguliga revsingin verður, sigur ein talskvinna fyri myndugleikarnar.

Havborg fiskaði ólógliga í Hinlopenstretet í landnyrðing úr Spitsbergen í døgnum 13. til 19. oktober, er uppáhaldið hjá myndugleikunum.

Skipið liggur nú í Longyearbyen á Svalbard sambært nýggjastu upplýsingunum á heimasíðuni, MarineTraffic.com

Kelda: kvf.fo
antares.fo

70 størv færri í Maersk Drilling

Maersk Drilling fer at skerja starvsfólkatalið á høvuðssæti sínum við 70 størvum, harav umleið 20 eru leys størv, ið ikki verða endursett. Orsøkin er framhaldandi afturgongdin á marknaðinum og skert virksemi í oljувinnuni.

Í løtuni eru níggju av teimum 23 oljuboripallunum hjá Maersk Drilling uttan arbeiði. Sum avleiðing av hesum hevur felagið noyðst at siga farvæl til meira enn 600 frálansmeðarbeiðarar seinastu 12 mánaðirnar.

Skerjingin av starvsfólkum á landi fer væntandi at raka alt virksemið á høvuðssætinum hjá Maersk Drilling. Virksemi uttan fyri høvuðssætið í Keyptmannahavn kann eisini verða ávirkað.

”Higartil hefur Maersk Drilling megnað at minkað útreiðslurnar við meiri enn 15 prosentum. Men negativu marknaðarviðurskiptini ávirka okkum framvegis almikið. Ein skerjing av starvsfólkahópinum á landi er óheppin, men eitt neyðugt stig til tess at tryggja framtíðina hjá okkara fyrirtøku”, sigur Claus V Hemmingsen, stjóri í Maersk Drilling.

Kelda: Maersk Drilling/maritimedanmark.dk
antares.fo

Lagaligari skatting av danskari olju

Maersk Oil boðaði fyrst í hesum árinum frá, at felagið fór at gevast við framleiðsluni í Tyra-økinum í Norðsjónum í oktober 2018. Men nú er líkt til, at samráðingarnar millum statin og oljufeløgini ganga rætta vegin.

Sambært ónevndum keldum verður arbeitt við at koma fram til eina loysn, sum fer at leingja livitíðina hjá Tyraøkinum. Samráðingarnar snúgva seg um at geva oljufeløgnum betri skattafyrirmunir við fleiri og betri frádráttar- og avskrivningarmøguleikum. Semjast oljufeløgini við statin, verður Tyraøkið stongt í trý ár ístaðin fyri endaliga avgreitt, og líkt er til, at partarnir eru komnir rættiliga langt í samráðingunum.

Trupulleikin við Tyraøkinum er, at núverandi pallurin er í ferð við at søkka niður á havbotnin, og tað fer at kosta útivið 30 miljardir krónur at umvæla pallin. Olja er framleidd í økinum síðani 1984. Har eru 22 gassframleiðslubrunnar og 29 oljuframleiðslubrunnar.

Kelda: Finans.dk
antares.fo

Nýtt fiskaslag funnið í føroyskum sjógvi

Magnus Heinason fekk á einum rannsóknartúri í september eitt fiskaslag, sum ikki áður er skrásett í føroyskum sjógvi. Tað skrivar heimasíðan hjá Havstovuni í dag. Talan er um eitt slag av langasporli (Bathygadus sp.).

Hetta er triðja árið á rað, at tilíkar kanningar verða gjørdar, har endamálið er serliga at kanna brosmu, blálongu, gulllaks, stinglaks, langasporl, trantkongafisk og svartkalva. Skrásett verður longd, vekt, kyn og búningarstig, og haraftrat verða nytrur og magar tikin til nærri greiningar.

75 ymisk fiskasløg vóru skrásett á túrinum í ár.
nordlysid.fo

Haldi at pílarnir peika upp!

Tað segði Janus Sørensen, skipari á útróðrabátinum Brandi fyri løtu síðani: “Vit eru á veg inn við 2800 pundum. Í gjár høvdu vit 4800 pund og dagin fyri 4300, so eg haldi at tað nú sær betur út. Annars hefur fiskiskapurin hjá okkum ikki verið av tí besta tað sum farið er av heystinum. Men eg haldi at nú sær betur út - Kanska mangla vit eitt illveður høgt - tað sýnist sum um, at tað er summar enn, bara er dagurin vorðin styttri. Jú, eg haldi at vit ganga ímóti betri fiskiskapi nú. Men toskurin manglar, tað er nógv mest hýsa vit hava fingið higartil, segði Janus Sørensen, skipari á Brandi.
nordlysid.fo

Sera nógvur upsi við landið, men vit fáa illa roynt

Magnus Johansen, skipari á snellubátinum Karlamagnus sigur í dag, at tað sær sera gott út fyri upsaveiðuni frameftir.

Ótrúliga nógvur upsi er við landi, men tí verri er so nógv av smáum upsa allastaðni, at vit fáa í veruleikanum ikki roynt fyri seiði.

Seinasta túr vóru vit eina viku burtur og fingu 20.000 pund av stórum og góðum upsa, nú hava vit roynt í fýra dagar og hava um 10.000 pund.

Eg haldi at tað sær bjart út fyri upsaveiðuni frameftir, men nógvi seiðurin tarnar fiskiskapinum, tí vit eru noyddir at flyta undan seiðinum alla tíðina.

Annars haldi eg at lítið skil er á friðingunum, tí í gýtingartíðini eystanfyrir er opið fyri troling á gýtingarøkinum og tað haldi eg er skilaleyst. Trolararnir áttu eftir mínum tykki at brúkt rist og gýtingarøkið eystanfyrir átti at verið stongt í gýtingartíðini, so kundi alt annað verið opið alt árið, segði Magnus Johansen í morgin av "Karlarmagnusi".

nordlysid.fo

Aftur í ár er lítið avreitt av botnfiski

Avreiðingarnar av botnfiski hava verið á nøkulunda sama støði trýggjar teir fyrstu árðsfjórðingarnar í ár sum sama tíðarskeið í fjør. Tað vísir ein uppgerð á heimasíðuni hjá Hagstovu Føroya í dag.

Av toski og upsa er sama nøgd landað higartil í ár, meðan hýsunøgdin er vaksin 15 %. Nøgdin á flatfiski er vaksin ein lítlan triðing í ár.

Um hugt verður eftir virðinum á avreiðingunum, so vísir tað, at prísirnir fyri botnfiskin roynast eitt vet verri í ár enn í fjør. Tó er avreiðingarvirðið nakað frægari tá øll veiðan verður tald við.

Tølini hjá Hagstovuni vísa, at síðani 2002 er nøgdin av botnfiski støðugt minkað, og hevur seinastu 4 árinum ligið á einum javnt lágum støði.

Tað skal tó takast við í hetta roknistykkið, at avreiðingar av feskfiski eru uppgjördar í landaðari vekt, tað vil siga, at tað verður ikki lagt upp fyri, at nakað verður avhøvdað, annað krugt og uppafturnar annað bara ísað runt/óviðgjørt.

nordlysid.fo

Tað gongur akkurat ongan veg í løtuni

So dapurskygður var Eyðólvur Vang, skipari á Norðsøka og eigari av Norðsøka og Kallanes, tá vit hittu hann fyri løtu síðani.

Eg spurdi Eyðólv um, hvussu gekst við línufiskarinum hjá teimu: Nei, tað gongur akkurat ongan veg.

Tó, vit eru illa byrjaðir, sjálvur havi eg verið sjúkur leingi og baturin hevur ligið. Vit hava nú verið við 80 stampum norðanfyrir, 80 stampar, ið hava leingið verið egndir, so hjá okkum var talan um avegning. Tað gav heldur onki eini 2.500 pund. Men tað sum er meira óhugaligt er, at størri útróðrarbátarnir eru valla komnir til 5000 pund nakran túrin í heyst,

í fjørð byrjaði Líðhamar nakað áðrenn vit og fekk nakrar góðar túrar, men í ár hevur at kalla onki verið.

Hvør orsøkin er veit eg ikki, men havi er fult av hvalspýggju og tað boðar frá, at sjógvurin er ov heitur, tí hvalspýggjan plagar at vera burtur hesa tíðina, men tað er hon ikki í ár. Beint nú sær svart út, men vit hava mót upp á at broyting kemur í, um vit fáa nakað av høgætt, so vit hespast víðari nakað afturat í hvussu so er, segði Eyðólvur Vang, skipari á Norðsøka fyri løtu síðani.

nordlysid.fo

Tað gongur stak illa við toskafiskarinum, men vit vóna tað besta

25.10.2016 - 15:21

Oddmar Niclasen er skipari og ein av eigarunum av útróðrarbátinum Bragd. Tá tú spyrst um fiskiskap, so má eg siga, at tað hevur gingið stak illa við fiskarinum, tað, sum ferð er av heystinum.

Vit byrjaðu tíðliga í august fjør, og tá var fiskiskapurin brúkiligur vit fingu eini 60.000 pund tilsamans í eini 10 túrar í august. Men í ár hevur verið syndarligt, vit settu eina setu og fingu 1500 pund í august, so vit tímdu simpulthen ikki meira. Í september hevur lagið eisini verið vánaligtum 3-4000 pund hava bátarnir ligið um og minni enn tað, so her er "einki at skiva heim um", sum maðurin segði.

Enn hevur fiskiskapurin ikki tikið seg upp i oktober mánaða í fjørð settu vit eina setu norður úr Mýlingi og fingi 8.000 pund. Vit settu somu tíð í ár, sama sjóvarfall og fingi 1500 pund, so tú kanst ætla at vit eru ikki serliga hugaligir í løtuni. Prísurin hevur verið góður, men so skjótt sum nakað sum helst er á marknaðinum rýkur prísurin niður.

Nei, tað sær onki út í løtuni, men vit hoga og vóna. Hví støðan er soleiðis vita vit ikki, men menn tosa um at sjógvurin er ov heitur, eini 8 til 10 stig, men eg haldi ikki at sjógvurin var nógv kaldari í fjør, sigur Oddmar Niclasen skipari á Bragd.

nordlysid.fo

Lestrarstuðul til øll alt árið!

Í farnu viku varð borið fram í Degi og Viku, at lesandi foreldur við maka føla seg gloymdan, tí at tey ikki fáa lestrarstuðul tann 12. mánaðin. Hóast hetta er skiljandi, hava vit í MFS eitt annað sjónarmið til málið.

Við uppskotinum, sum MFS hevur fingið til hoyringar, og sum eisini varð lagt fram í Løgtinginum, eru fleiri broytingar í lestrarstuðlinum fyri framman, og hetta er einans fyrsta stigið í einari trý ára ætlan. Vit mettu tá – og gera enn – at best hevði verið, um øll fingi stuðul í 12 mánaðar um árið.

Tað eru fleiri viðurskifti, ið vit meta, tørva ábøtur, tá tað snýr seg um lestrarstuðulin. Tó er tað so, at neyðugt er at byrja onkrastaðni. Skal onkur veljast fram um, so er bólkurin við støkum uppihaldarum tann bólkurin av lesandi, ið hevur mest tørv á at fáa lestrarstuðul 12 mánaðir um árið. Tí taka vit undir við uppskotinum.

Er tú stakur uppihaldari, ert tú einsamøll/einsamallur um barnið/børnini. Tað merkir, at tá dagstovnarnir steingja 3 vikur um summarið, ber ikki til at fara til arbeiðis, uttan so at mann fær onkran annan at traðka til, sum als ikki kann takast sum eina sjálfvfygju.

Viðmerkjast skal eisini, at vit í MFS meta, at øll – eisini lesandi – hava rætt til at halda summarfrí.

Hetta lyfti hava vit fingið frá Landsstýrinum, og hetta fara vit áhaldandi at arbeiða fram ímóti.

Vit í MFS eru sera fegin um, at Landsstýrið og Løgtingið vilja betra um støðuna hjá føroyskum lesandi í Føroyum – hesum hevur tørvur verið á leingi!

Vit stuðla tí uppskotinum úr Mentamálaráðnum, og samstundis taka vit tey uppá orðið, tá ið tey hava lovað okkum stuðul 12 mánaðir um árið.

Torstein Jóhannes Fríðfinsson

Formaður í Meginfelag Føroyskra Studenta

nordlysid.fo

25-10-2016 11:16

Bakkafrost vert meira enn 14 milliardir

Tað er eingin loyna, at partabrævið hjá Bakkafrost er eitt av teimum mest áhugaverdu í keypskálanum í Oslo. Eftir eitt tíðarskeið við eitt sindur lakari gongd, setti partabrævið enn einaferð met, tá tað varð handlað fyri 357,60 norskar krónur

14,3 milliardir føroyskar krónur.

Tað er virðið á størstu føroysku alifyritøkuni, um tú spyrst íleggjararnar.

Samanborið við undanfarin ár, hevur árið í ár verið eitt sindur meira óstøðugt, tí hóast kursurin støðugt hækkar, hevur felagið eisini havt nakrar “niðurtúrar” í keypskálanum, og tað hevði millum annað við sær, at kursurin, bæði í apríl og í august kavaði til undir 300 krónur fyri partabrævið.

Men hvørja ferð er gongdin vend, og um dagarnar setti felagið enn eitt nýtt met. Tá var partabrævið selt fyri 357,6 norskar krónur.

Í morgun er kursurin smáar tvær krónur lægri, ella 355,6 norskar krónur, tá hann var uppá tað hægsta.

Tað gevur eitt virði uppá 17,373 milliardir norskar krónur – ella tað sum svarar til 14,3 milliardir føroyskar krónur.

Um dagarnar kunngjörði norski trygdargrunnurin, tann sum eigur allar oljumilliardirnar, at hann hevur keypt meira enn fimm prosent av partabrøvunum í Bakkafrøst. Sambært skjølunum eigur norski statsgrunnurin nú 5,02 prosent av føroysku alifyritøkuni.

Tað svarar til umleið 700 milliúnir føroyskar krónur.

Sum kunnugt er tað familjan á Bakka, sum eigur størsta partin av felagnum. Oddvør Jacobsen, mamma stjóran, eigur 9,4 prosent, og Regin Jacobsen sjálvur eigur 9,2 prosent.

Kursurin í dag hevur við sær, at tey bæði, hvør í sínum lagi, eiga partabrøv fyri 1,3 milliardir krónur. Ella íalt 2,6 milliardir krónur.

dimma.fo

25-10-2016 18:13

Havborg fiskaði í stongdum øki

Norska sjóverjan tók seint í gjárkvøldið rækjutrolaran Havborg fyri at hava fiskað ólógliga. Skiparin segði í tíðindasendingini hjá Kringvarpinum, at hann hevði mistikið seg, tá tað snúði seg um stongda øki. Skipið liggur enn í Longyearbýnum og bíðar eftir at fáa eitt uppskot um bót

- Havborg er meldað fyri at hava fiskað í ólógligum øki í nakrar dagar. Tí varð hon tikin í gjár, og beint nú eru vit við at gera eitt uppskot um bót.

Tað sigur Irene Sætermoen, løgrelukvinna á sýslumansskrivstovuni í Longyearbýnum á Svalbard við Dimmalætting.

Tað var í gjárkvøldið, at norska sjóverjan tók føroyska rækjutrolaran, sum sambært norsku myndugleikunum hevði fiskað í einum stongdum øki í Hinlopenstretet, sum er fjørðurin millum Norðureysturlandi og Spitsbergen, sum eru tær stóru oyggjarnar á Svalbard.

Irene Sætermoen sigur við Dimmalætting, at tá Havborg hevur roynt eftir rækjum, hevur skipið siglt inn og út úr hesum stongda økinum, og tí er ikki talan um, at skipið hevur fiskað í økinum allar dagarnar, sum talan er um.

- Trolarin er farin inn og út úr økinum meðan hann hevur trolað eftir rækjum, og hóast økið er stongt fyri at verja onnur fiskasløg, so er framvegis talan um brot á reglurnar. Tí varð skipið biðið um at sigla inn í gjárkvøldið, sigur hon við Dimmalætting.

Spurd, hvussu stórt uppskotið um bót verður, sigur Irene Sætermoen, at tað er hon ikki greið yvir.

- Tað er tað vit arbeiða við beint nú, og vit rokna við at vera liðug við málið einaferð seint í kvøld ella í nátt, og so verður tað lagt fyri skiparan, sigur Irene Sætermoen.

Tað var í gjárkvøldið, at norska sjóverjan tók Havborg, sum fekk boð um at sigla inn til Longyearbýin. Har varð málið latið sýslumansskrivstovuni, sum síðan hevur arbeitt við málinum.

Tá bótin er avgreitt, um tað endar við tí, sleppur skipið aftur til fiskiskap.

Dimmalætting royndi í dag at fáa fatur á Jóhannes Jensen, skipara á Havborg, men hetta eydnaðist ikki. Kringvarp Føroya fekk tó fatur á honum til tíðindasendingina klokkan 18, og har viðurkendi hann, at hann av misgáum hevði fiskað í stongda økinum. Hann hevði mistikið seg um, og tí var økið í hansara tilfeldi umleið tveir fjórðingar minni.

Tað er tí nógv sum bendir á, at Havborg fær eina bót fyri brotið, men spurningurin er bara, hvussu stór hon verður. Sambært løgrelukvinnuni, Inger Sætermoen, kann tað fáa ávirkan, at økið, sum Havborg sigldi og fiskaði í, var stongt fyri at verja onnur fiskasløg enn rækjur. Og at skipið ikki var í økinum allar fimm dagarnar frá 13. til 18. oktober.

Tað var í økinum millum Norðeysturlandið og Spitsbergen, í Hinlopenstretet, at Havborg var tikin í gjárkvøldið

dimma.fo

Lagt hald á nógv meiri rúsevni í ár

Higartil í ár hevur TAKS lagt hald 5,3 kilo av hassji, sum er meiri enn dupult so nógv sum í fjør, tá TAKS legði hald á 2,1 kilo av hassji. Harumframt hevur TAKS funnið 20,5 gramm av kokaini og 10,8 gramm av heroini.

Jens Christian Olsen, tolleiðari, sigur við in.fo, at smuglingin fyrigongur bæði uppi á kroppinum og í posti og viðføri, og bæði við flogfari og skipi.

- Størsti parturin av hassjinum hevur verið smuglaður innvortis á fólki, sum kemur bæði loftvegis og sjóvegis, sigur hann.

Tollleiðarin sigur, at tað er ilt at siga við vissu, hví teir hava funnið tvær ferðir so nógv rúsevni í ár sum í fjør.

- Tað kann vera, tí at meiri verður smuglað. Samstundis síggja vit eisini at nógv fleiri ferðafólk koma til landið. Hetta kann vera ein orsök, men vit vita tað ikki. Ein onnur orsök kann eisini vera, at eftirlitið er vorðið betri, sigur hann.

Í longri tíð hevur TAKS einans havt ein narkohund, hóast løgtingið hevur játtað pening til ein nýggjan. Jens Christian Olsen sigur, at nú er TAKS í ferð við at skaffa ein eyka narkohund, sum fer at betra um eftirlitið. Harumframt hevur Tolleftirlitið eisini eyga við nýggjum smuglingarhættum.

- Tað er gott, at Tolleftirlitið hevur funnið tvífalt so nógv av hassji sum í fjør, men samstundis eisini órógvandi, um vit hugsa, at smuglingin kann vera vaksin samsvarandi. Ikki at gloyma tey sterkaru rúsevni í hesum sambandi, sigur hann.

- Rúsevni hava eina ringa ávirkan á ungdóm okkara, og vit hava tørv á, at allir føroyingar standa saman við okkum í arbeiðinum at steðga smuglingini, sigur Jens Christian Olsen.

Hann minnr á, at øll kunnu hjálpa til at tálma skaðanum, sum smuglingin hevur við sær. Hevur ein varhugan av, at onkur smuglar, kann ein ringja dulnevnt til narkotelefonina á telefon 278278. Til ber eisini at seta seg í samband við ein tollara, sum ein kennir, ella ein ringir til løgreluna á tel. 351448. in.fo

Fiskivinnufundur eftir døgverða

Landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum, Høgni Hoydal, Tjóðveldi, hevur kallað andstøðuna til fundar nú beint eftir døgverða í dag.

Hetta er annar fundurin millum samgongu og andstøðu um nýskipan av fiskivinnuni, síðani álitid frá nýskipanarbólkinum var lagt fram.

Á fyrsta fundinum greiddi landsstýrismaðurin frá, hvat hann helt hava størsta týdning at finna semju um. Hann býtti tað upp í trý punkt:

Burðardygg veiða og stovnsrøkt

Fiskidagar ella kvotaskipan

Fiskivinnurættindi

Útlendskur kapitalur

Virðisøking

Á fundinum í dag fedr landsstýrismaðurin aftur at royna at finna fram til, hvar móguleikar eru at samráðast víðari um skipanina og hvar tað annars er ómøguligt. Í veruleikanum var fundurin í seinastu viku og fundurin í dag ein sondering av, hvørjir móguleikar eru fyri semju in.fo

Botnfiskurinn er framvegis illa fyri

Botnfiskurinn letur ikki til at koma fyri seg enn. Avreiðingarnar av botnfiski eru tilsamans áleið á sama støði trýggjar teir fyrstu árfjórðingarnar í ár sum sama tíðarskeið í fjør, sigur Hagstovan.

Av toski og upsa er sama nøgd landað higartil í ár, meðan hýsunøgdin er vaksin 15 %. Nøgdin á flatfiski er vaksin ein lítlan triðing í ár.

Tað sæst á virðinum á avreiðingunum, at prísirnir fyri botnfiskin roynast eitt vet verri í ár enn í fjør. Tó er avreiðingarvirðið nakað frægari á allari veiðuni í ár. Tað er virðið á flatfiskinum, sum dregur virðið upp.

Fyrstu trýggjar ársfjórðingarnir í ár geva eina ábending um, at feskiskaveiðan í ár heldur ikki fer at hilmast væl. Afturgongdin, sum hevur verið í avreiðingunum seinastu árinum, heldur fram.

Tað hevur verið ein støðug afturgongd í avreiðingunum seinastu 15 árinum. Úr 1993 til 1996 vaks botnfiskaveiðan úr beint undir 50.000 tons til 65.000 tons. Har helt hon sær fram til ár 2001, at hon fór upp í umleið 73.000 tons og í 2002 upp í beint yvir 90.000 tons. Síðani hevur tó verið afturgongd ár um ár, inntil 2013, tá botnfiskaveiðan var sløk 38.000 tons, og har hevur hon ligið síðani. Serliga er tað hýsan og upsar, sum eru blivin burtur. Toskaveiðan hevur ligið á leið á sama støðið seinastu 10 árinum.

in.fo

Ein álvarsom skuldseting

Landsstýrismálanevndin er nú farin undir at kanna, um hon skal taka málið upp, ið snýr seg um, at landsstýriskvinnan í fíggingarmálum, Kristina Háfoss, hevur hildið upplýsingar aftur fyri Løgtinginum.

Tað byrjaði við, at formaðurin í Sambandsflokkinum, Bárður á Steig Nielsen, frá tingsins røðarapalli segði, at hann ikki helt landsstýriskvinnuna hava latið Løgtinginum allar upplýsingar, tá tað viðgjørði lógaruppskotið um feroyskt váðaráð.

Hann vísti á, at landsstýriskvinnan hevði fingið eitt bræv frá danska ráðharranum, Troels Lund Poulsen, men ikki hevði latið fíggingarnevndini og Løgtinginum tað, hóast hansara fatan var, at talan var um týðandi upplýsingar fyri málið.

- Landsstýrismálanevndin hevði fund í gjár og hevur nú biðið landsstýriskvinnuna um fleiri upplýsingar í málinum, sigur Bárður Kass Nielsen, formaður í landsstýrismálanevndini:

Trýst á pílin undir myndini fyri at hoyra samrøðuna við Bárður Kass Nielsen.

Hinir nevndarlimirnir eru Annita á Fríðriksmørk úr Tjóðveldi og Magnus Ramussen úr Sambandsflokkinum.

in.fo

Framsókn hevur trý lyfti

Framsókn hevur í dag almannakunngjørt listan til býráðsvalið í Havn 8. novembur. 12 fólk stilla upp, sjei kvinnur og fimm menn.

Á valinum fyri fyra árum síðani gjørdist flokkurinn akkurat ov stuttur. Einans níggju atkvøður restaðu í at flyta síðsta umboðið frá Javnaðarflokkinum yvir til Framsókn.

Av teimum, sum stillaðu upp tá, eru tað einans tvey, ið royna eydnuna aftur. Løgtingskvinnan Ruth Vang og Poul Clementsen. Av teimum, sum stillaðu upp til løgtingsvalið í fjør, stilla seks upp til býráðsvalið. Umframt tey bæði áður nevndu eru tað Bergun Kass, Súsanna Olsen, Høgni Reistrup og Oda W. Andreasen.

Í tíðindaskrivinum sigur nevnrir Framsókn trý ítøkilig øki, sum flokkurin vil virka fyri. Fyrsta er, at kommunan altíð skal hava grundstykki tøk at selja teimum, ið ynskja at seta búgv í býnum. Annað er at broyta viðtøkurnar um skeinkistøð, barrir og kaffistovur, meðan triðja er, at skatturin skal lækka.

Tey 12, ið stilla upp fyri Framsókn eru:

- Aleksandur L. Olsen, lesandi
 - Bergun Kass, bankafólk
 - Berit W. Samuelsen, tryggingarráðgevi
 - Birgar Johannessen, sjálvstøðugur vinnurekandi
 - Birit Arge, varaleiðari
 - Høgni Reistrup, samskiftisfólk
 - Oda W. Andreasen, marknaðarfólk
 - Poul Johannes Clementsen, skrivari
 - Róaldur Jákupsson, sjálvstøðugur vinnurekandi
 - Ruth Vang, varatingkvinna
 - Sissal Kristiansen, sjálvstøðug vinnurekandi
 - Súsanna Olsen, námslektari
- in.fo

Tvey andstøðuuppskot fyri tingið í morgin

Síðani hendan samgongan tók vð í september í fjør ehvur tað verið langt millum uppskotini frá andstøðuni.

Men í morgin hevur tingið fyrstu viðgerð av tveimum uppskotum frá Bárði Kass Nielsen, vegna Nýtt Sjálvstýri

.

Talan er ikki um lógaruppskot, men um tvey uppskot til samtyktar.

Annað uppskotið heitir á landsstýrið um at broyta dagsstovnalógina soleiðis, at eitt minstamark av tímum verður avsett til barnaansingina og hitt er ein áheitan um, at ein familjudepil verður settur á stovn har allar tænastr til barnafamiljur verða savnaðar.

Ein síðvenja hevur tikið seg upp í Løgtinginum. Í staðin fyri, at andstøðan leggur uppskot fram, sum ikki serliga stór sannlíkindi eru fyri fáa undirtøku, verða spyrjitiðirnar nýttar fyri at fáa ávís mál viðgjørð.

Tingfundur er í morgin klokkan 11
in.fo

Er tað torført at sovna um kvøldarnar?

Hákunardrongur situr við tína song
og koyrir tær torvmold í eygað.

Hann syngur eina vísu um, at náttin er so long,
og tú má honum lova,
at tú legst at sova,
tá sleppur tú í Dreymland,

at spæla til tað lýsnar.

So skrivar Anker Eli Petersen í sanginum Á ferð til dreymaland. Kortini eru mong, sum hava ilt við at sova, hóast tey royna. Tað er als ikki ókent, at fólk føla, at tey ongantið fáa sovið heilt út um heystið og veturin. Sannleikin er, at ein orsök ofta er, at tað er vorðið myrkari.

Í mánaðunum við minni dagsljósi hava nøkur lyndi at flyta sína innari døgnrútmu. Tá verður verri at koma úr songini um morgunin og man verður troyttur seinni út á kvøldið. Tá vekkarn so kortini ringir um somu tíð, uppliva nøkur okkara at vit sova styttri um veturin enn um summarið. Trupulleikarnir koma ofta sníkjandi inn í oktobur, meðan tað lættir aftur í mars, siga serfrøðingar.

Svøvvur er týðningarmikil fyri at koma fyri seg. Tá tú svevur nullstillar tú bæði likamið og heilan. Kanningar vísa, at ov lítið av svøvni er ringt fyri heilsuna og hevur skaðiliga ávirkan á heilan. Kanningar vísa eisini, at um ein hevur svøvntrupulleikar eru sannlíkindini størri fyri, at ein fær sinnissjúkur sum angist ella tunglyndi.

Her eru nøkur ráð frá serfrøðingum, um hvussu tú kanst sova betri um næturnar.

1) Tak tað róligt um kvøldið

Kroppinum og høvðinum tørvar ró seinastu løtuna áðrenn tú skalt sova. Tí skal man helst ikki venja um kvøldið. Ven heldur fyrrapart ella seinnapart. Sagt verður, at ein ikki skal venja seinastu trýggir, fyra tímarnar áðrenn tú skalt sova. Ein eigur heldur ikki at fáast við krevjandi intellektuelt arbeiði ella sterkara kensluligari stimbran beint áðrenn songartíð.

2) Fá dagsljós

Syrg fyri at fáa minst hálvan tíma við dagsljósi fyrrapartin – hvønn dag. Hetta er við til at stilla innaru klockuna og stýrir nær tú vaknar og gerst troyttur. Dagsljósið er týðningarmesta amboðið at stilla okkara innaru rútmu.

3) Um tú ikki fært sovið – far upp!

Ligg ikki leingi og tveit teg aftur og fram í songini, um tú ikki sovna. Far upp og ver í einum øðrum rúmi til tú verður troyttur aftur. Royn so aftur. Um tú verður liggjandi vakin í songini, fert tú við tíðini at tengja órógv saman við songini.

4) Stúrir tú fyri onkrum? Skriva tað niður!

Stúran er ein vanligur svøvntjóvvur. Nógva hava ilt við at sovna, tí at so skjótt tey slökkja ljósið, byrja tey at stýra fyri øllum møguligum.

Brúka ein hálvan tíma mitt á degi at hugsa um tínar trupulleikar. Skriva teir niður, tosa við teg sjálvan ella onkran annan. Tað ræður um at minka um virksema í kroppinum, eisini í høvðinum. At stúra, tá ein roynir at sova virkar á sama hátt sum at fara at renna beint áðrenn songartíð – tað er ov nógv virksema í likaminum.

5) Kamarið er til sex og svøvn

Ikki brúka kamarið til annað enn sex og svøvn. Alt annað eigur at gerast aðrastaðni. Orsøkin er, at vit skulu hugsa um kamarið sum eitt stað, har vit sova, ikki eitt stað, har vit lesa ella surfa á internetinum ella annað.

Kamarið eigur eisini at vera væl ventilerað og hitin skal vera millum 14 og 20 stig.

6) Lær teg nøkur øvils fyri at slappa av

Spenn musklarnar í nakkanum og hǫvðinum, og slappa síðani av. Á hendan hátt lærir man líkamði at kenna mun.

7) Far ekki í song svangur

Fer ein svangur til songar kann tað órógva svøvnin. Onkur sigur, at ein tekur uppá, um man etur um kvøldið, men tað sigur vísindin ekki. Et heldur eitt lítið máltíð, ein tíma áðrenn songartíð.

8) Ansa eftir koffeininum

Um tú ofta hevur trupulleikar at sovna, viðmæla serfrøðingar, at tú drekkur minni koffein seinnapartin. Tað tekur sera langa tíð hjá kroppinum at viðgera koffeinið.

Minst tó til at koffein ekki bara finst í kaffi, men eisini í myrkari sjokolátu, cola-drykkum, orkudrykkum og myrkum te.

9) Varðveit døgnrútmuna

Hav eina regluliga og góða svøvnrutinu. Legg teg og far upp um somu tíð, eisini um vikuskiftið. Tað er serliga týdningarmikið at fara upp eitt fast klokкусlett. Hóast teimum flestu dámar at sova longri í vikuskiftinum, eigur tað ekki at vera meiri enn ein, kanska tveir tímar enn vanligt. Menniskja er eitt vanadjór og kroppinum dámar ekki væl broytingar.

10) Ger tær kvøldsvarar!

Vit vita, at fastir kvøldsvarar virka væl við børnum, men tað hjálpir eisini vaksnum. Nøkrum dámar at lesa eina bók ella at drekka ein heitan drykk (uttan koffein), áðrenn tey skulu leggja seg.

Kelda: vg.no

in.fo

ES loyvir marknaðareftirlit

Fyri nøkrum døgum síðan søgdu tey ES lond, ið hava fingið fyríbils loyvi til eitt hert marknaðareftirlit, at eftirlitið mátti verða standandi í eina tíð afturat, hóast loyvið bert var til november í ár.

Tað skrivar DR á heimasíðu sínari.

Talan er um Danmark, Svøríki, Týskland, Eysturríki og Norra.

Nú hevur ES gingið ynskinum á møti. Næstformaðurin í ES kommissiónini, Frans Timmermans, sigur, at hóast framstig eru hend og færri umsøkjarar eru um friðskjól, so er langt eftir á mál og tí kunnu londini hava fyríbils marknaðareftirlitið standandi.

ES kommissiónin vil aftur til karmarnar, ið vórðu settir innan Schengen avtaluna, men enn eru lond, ið hava nógv flóttafólk og ekki hava fingið skipa støðuna. Í stóran mun er talan um Grikkaland.

in.fo

Sturridge sparkaði Liverpool víðari

Fleiri dystir hava verið spældir í ensku steypakappingini, EFL-Cup í kvøld.

Mest spennandi dysturin var í Liverpool, har tvey av oddaliðunum í Premier League, Liverpool og Tottenham, hittust.

Í tí dystinum spældi Liverpool seg víðari. Daniel Sturridge legði Liverpool á odda 1-0 í fyrra hálvleiki, og sami Daniel Sturridge økti eisini til 2-0 í seinna hálvleiki. Seint í dystinum minkaði Vincen Janssen um munin fyri Tottenham við brotssparkið, men Tottenham var ongantíð veruliga nær við at fáa spenning í aftur dystin. Liverpool vann tískil 2-1 og hevur spælt seg víðari í EFL-Cup kappingini.

Arsenal vann ein sokallaðan plikt sigur á heimavølli móti Reading. Teir vunnu dystin 2-0 við tveimum málum frá Alex Oxlade-Chamberlain.

Eisini Newcastle spældi seg víðari í kvøld. Teir vunnu ein knúsandi 6-0 stórsigur á heimavølli móti Preston North End.

Úrslitini í EFL-Cup í kvøld:

Arsenal – Reading 2-0 (1-0)

Bristol City – Hull 1-2 (0-1)

Leeds United – Norwich 1-1 (1-1) Spæla longda leiktíð í løtuni

Liverpool – Tottenham 2-1 (1-0)

Newcastle – Preston 6-0 (2-0)

in.fo

Tað skulu vera nógv færri kommunur í Føroyum

Tað skulu vera nógv færri kommunur í Føroyum.

Tað eru borgarstjórnir, sum vóru á veljarafundinum, SMS í Havn skipaði fyri í kvøld, yvirhøvur samdir um.

Tilsamans sótu fimm borgarstjórnir við pallborðið og fyra av teimum vóru samdir um, at tað einasta rætta er at Føroyar verða skipaðar í sjei til níggju kommunur.

Jógvan Skorheim, borgarstjóri í Klaksvík, er sannførdur um, at smærri kommunurnar eru av álvara farnar at síggja fyrimunin í at leggja saman við eini størri kommunu.

Men hann leggur dent á, at tað hevur týðningarmikið at samanleggingin tekur tað tíð, tað tekur at fáa fólk við, tí er fólk við ikki við, fer samanleggingin ikki at eydnast.

Heðin Zachariassen, borgarstjóri í Sundalagnum, er samdur og hann heldur, at samanleggingin í Sundalagnum hevur verið ógvuliga gagnlig.

Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn, heldur eisini, at samanleggingin hevur verið gagnlig, og ikki minst hevur tað ment tær smærri bygdirnar.

Rósa Samuelsen, borgarstjóri í Vága Kommunu, heldur avgjørt, at øll Vágoy eigur at vera ein kommuna.

Hon var upprunaliga ímóti kommunusamanlegging, men heilt skjótt eftir at hon varð vald til borgarstjóri í Sandavágs Kommunu, ásannaði hon, at tað var neyðugt at kommunurnar loystu uppgávarnar í felag, tí hvør sær vóru tær alt ov veigar fyrisingarligar. Tað endaði so við, at Sandavágur og Miðvágur lögdu saman.

- Síðani vit lögdu saman, hava vit fingið eina nógv sterkari fyrising, og tað heldur hon eisini, at borgararnir hava uppiborið.

Tann einasti, sum ikki hevði nakra avgjörda støðu til tað, var Jóhan Christiansen, borgarstjóri í Eysturkommunu.

Hann heldur, at talið á kommunum er ikki avgerandi. Men hann heldur samstundis, at tað er fólkið, sum skal avgera, hvussu nógvar kommunur skulu vera, um tað skulu vera fimm, níggju, 15, ella 29, sum tað vera á nýggjárinum.

Og higartil hevur fólkið ikki viljað lagt saman, men broytist tað, eru tey í Eysturkommunu til reiðar at tosast um tað.

- At tvinga nakran at leggja saman, ger størri skaða enn gagn.

Hinvegin heldur hann, at samanleggingin ímillum Gøtu og Leirvík hevur verið heppin fyri alt økið.
in.fo

Andlát

Jacob Norðberg, Hvalba, andaðist á sambýlinum í Hvalba sunnumorgunin, 88 ára gamal.

Erna Debes Mackay Djurhuus, ættað úr Tórshavn, andaðist í heiminum í Oslo mánadagin 17. oktober, 77 ára gomul.

Elsebeth Malena Frida Jacobsen, vanlig nevnd Lena, ættað av Kirkju, búsitandi í Klaksvík, andaðist á Klaksvíkar Sjúkrahúsi týskvøldið 18. oktober, 93 ára gomul.
